

**Kryteria ocen z geografii
dla klasy I liceum i technikum**

zakres podstawowy

Ocena dopuszczająca

Uczeń wie:

- jak i gdzie szukać rzetelnej wiedzy o przyrodzie
- jakie są kartograficzne sposoby prezentacji zjawisk
- jak się wyznacza długość i szerokość geograficzną danego miejsca
- że czas słoneczny zależy od długości geograficznej
- jakie są zasady rachuby czasu
- jak przebiegały dzieje ziemi
- jakie sfery tworzą system przyrodniczy ziemi
- w jaki sposób przejawiają się siły wewnętrzne i zewnętrzne
- że skorupę ziemską tworzą minerały
- jakie są strefy klimatyczne na Ziemi
- co stanowi hydrosferę

Uczeń rozumie:

- związek pomiędzy ruchami Ziemi, a stosowanymi miarami czasu
- współzależności zachodzące między sferami
- rolę, jaką pełnią morza i rzeki w środowisku przyrodniczym i społecznym

Uczeń potrafi:

- znaleźć potrzebną informację
- przekształcić skalę mapy
- odczytywać tabele i wykresy
- opisać rozmieszczenie wody na Ziemi
- zdefiniować podstawowe terminy związane z tematem
- odszukać na mapie podstawowe elementy dotyczące tematu
- odróżnić mapy, zna ich rodzaje
- opisać zjawisko przy pomocy rysunku

Ocena dostateczna

Uczeń posiada wiadomości i umiejętności jak na ocenę dopuszczającą oraz

Uczeń wie:

- jakie typy wykresów są stosowane w naukach geograficznych
- że przestrzeń geograficzna jest zróżnicowana
- jaki jest skład chemiczny wód oceanicznych i lądowych
- jakim ruchom podlegają wody

Uczeń rozumie:

- rolę badań geograficznych i potrzebę ich popularyzacji
- potrzebę naukowego opisu zjawisk
- zasady orientowania się we wszechświecie, na Ziemi i na mapie
- związek pomiędzy ruchami Ziemi, a stosowanymi miarami czasu
- przyczyny i znaczenie cyrkulacji wody w przyrodzie

Uczeń potrafi:

- obliczyć z mapy odległość i wysokość punktów
- posługiwać się mapą i planem w celu lokalizowania obiektów
- wyjaśnić pochodzenie współczesnej rzeźby powierzchni Ziemi
- zanalizować i opisać proste zależności zachodzące między sferami
- lokalizować strefy klimatyczne
- analizować stan atmosfery
- zdefiniować i wytłumaczyć terminy związane z tematem
- czytać mapy tematyczne i ogólnogeograficzne
- posługiwać się mapą topograficzną w terenie i planem w mieście
- wykonać proste schematyczne rysunki obrazujące dane zjawisko
- wykrywać związki między elementami środowiska geograficznego
- wymienić wpływ zjawisk przyrodniczych na różne formy działalności człowieka i odwrotnie

Ocena dobra:

Uczeń posiada wiadomości i umiejętności, jak na ocenę dostateczną oraz

Uczeń wie:

- jakie są sposoby pozyskiwania, przetwarzania i gromadzenia informacji
- jakie są typy odwzorowań kartograficznych
- jaka jest wielkość wszechświata i struktura jego przestrzeni
- jakie są najważniejsze wydarzenia w dziejach ziemi
- jakie są zmiany w życiu organicznym na przestrzeni dziejów Ziemi
- jaki jest podział skał z przykładami

Uczeń rozumie:

- potrzebę opisu Ziemi, dającego jej obraz
- dynamikę procesów modelujących rzeźbę powierzchni Ziemi
- złożoność procesu glebotwórczego
- związki zachodzące między typem podłoża, klimatem, a roślinnością

Uczeń potrafi:

- wykonać profil terenu
- posługiwać się mapą i planem w celu lokalizowania obiektów
- zinterpretować wykres
- opisać położenie obiektów na powierzchni Ziemi
- wyszukiwać dane dotyczące atmosfery
- scharakteryzować elementy hydrosfery
- wyjaśnić przyczyny ruchów wody w przyrodzie
- przedstawić charakterystykę gleb strefowych i astrefowych
- wyjaśnić naturalne przyczyny klęsk żywiołowych

Ocena bardzo dobra

Uczeń posiada wiadomości i umiejętności, jak na ocenę dobrą oraz

Uczeń rozumie:

- potrzebę opisu Ziemi dającego jej zintegrowany obraz
- związki zachodzące między typem podłoża, klimatem, a typem gleby, roślinnością i fauną

Uczeń potrafi:

- obliczyć z mapy odległość i wysokość punktów
- samodzielnie wykonać profil terenu i krzywą hipsograficzną
- samodzielnie wykonać wykres
- dokładnie czytać i interpretować, porównywać mapy tematyczne z opisem metod przedstawionych na mapie, rodzaju siatek, ich cech i sposobu powstawania
- obliczać trudniejsze zadania matematyczne dotyczące skali mapy
- na podstawie mapy topograficznej i tematycznej porównać i ocenić wybrane obszary pod względem przydatności dla potrzeb człowieka
- opisywać procesy występujące w poszczególnych sferach
- wykrywać związki między poszczególnymi elementami środowiska geograficznego oraz przedstawić ich dojrzałą interpretację
- dostrzegać wady i zalety danego zjawiska oraz możliwości wykorzystania ich przez człowieka
- obliczyć różnice czasu między różnymi punktami na Ziemi
- wyjaśnić przyczyny i przewidzieć konsekwencje ruchów wody w przyrodzie
- wyjaśnić naturalne i antropogeniczne przyczyny klęsk żywiołowych
- ocenić stopień przygotowania lokalnych społeczności do zagrożeń naturalnymi klęskami żywiołowymi

Ocenę dobrą lub bardzo dobrą otrzymuje uczeń w zależności od:

- pewności odpowiedzi
- umiejętności posługiwania się językiem przedmiotu i znajomości terminologii
- umiejętności obiektywnej i rzetelnej oceny faktów i zdarzeń
- umiejętności wdrażania i utrwalania naukowego poglądu na życie i świat
- operatywności wiedzy ucznia, umiejętności pracy z literaturą

Ocenę celującą

- otrzymuje uczeń, który posiada wiadomości i umiejętności wymagane na ocenę bardzo dobrą oraz:
- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia
- posiada wiedzę wykraczającą poza ramy programowe
- biegle posługuje się wiadomościami teoretycznymi, twórczo stosuje je w praktyce
- osiąga sukcesy w olimpiadach i konkursach przedmiotowych.